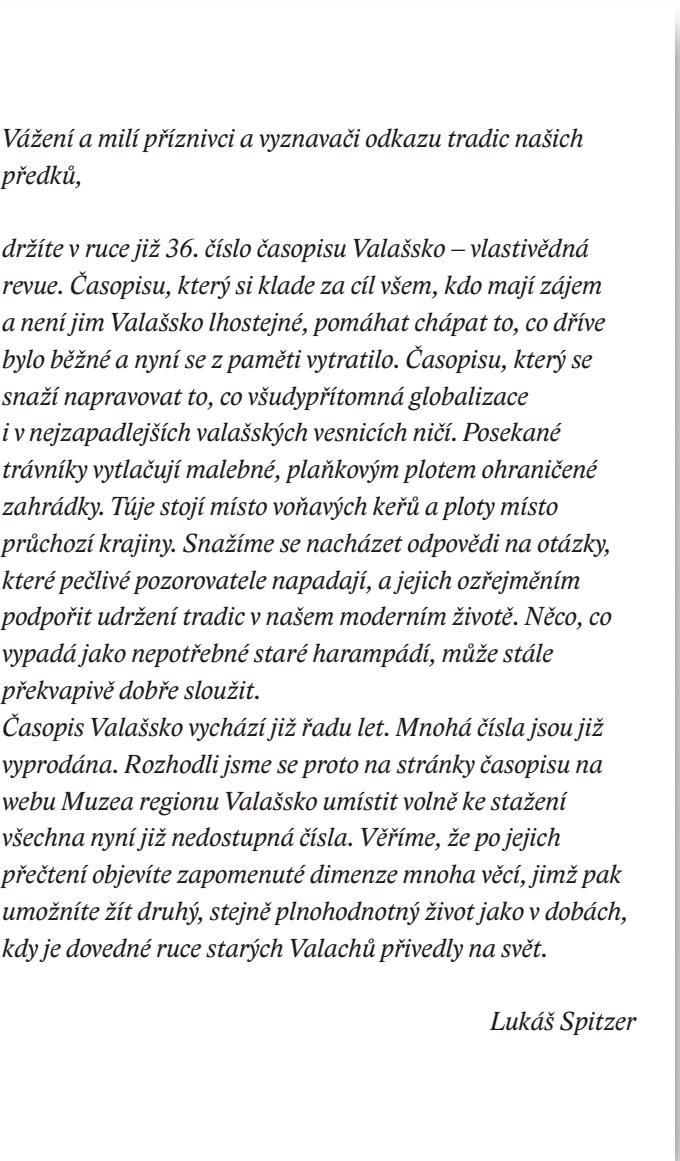

Vážení a milí příznivci a vyznavači odkazu tradic našich předků,

držíte v ruce již 36. číslo časopisu Valašsko – vlastivědná revue. Časopisu, který si klade za cíl všem, kdo mají zájem a není jim Valašsko lhostejné, pomáhat chápat to, co dříve bylo běžné a nyní se z paměti vytratilo. Časopisu, který se snaží napravovat to, co všudypřítomná globalizace i v nezapadlejších valašských vesnicích ničí. Posekané trávníky vytlačují malebné, plaňkovým plotem ohraničené zahrádky. Tůje stojí místo voňavých keřů a ploty místo průchozí krajiny. Snažíme se nacházet odpovědi na otázky, které pečlivé pozorovatele napadají, a jejich ozřejmením podpořit udržení tradic v našem moderním životě. Něco, co vypadá jako nepotřebné staré harampádí, může stále překvapivě dobře sloužit.

Časopis Valašsko vychází již řadu let. Mnohá čísla jsou již vyprodána. Rozhodli jsme se proto na stránky časopisu na webu Muzea regionu Valašsko umístit volně ke stažení všechna nyní již nedostupná čísla. Věříme, že po jejich přečtení objevíte zapomenuté dimenze mnoha věcí, jimž pak umožníte žít druhý, stejně plnohodnotný život jako v dobách, kdy je dovedné ruce starých Valachů přivedly na svět.

Lukáš Spitzer

Valašsko.36

VALAŠSKO - vlastivědná revue (historie-příroda-lidé-umění-události)

Vydává Muzeum regionu Valašsko, přísp. org.; IČ 00098574

Adresa redakce: Muzeum regionu Valašsko, Horní nám. 2, 755 01 Vsetín, tel.: 571 411 690, mehesova@muzeumvalassko.cz

Odpovědný a výkonný redaktor: Mgr. Olga Mehešová

Technický redaktor: Mgr. Ivana Ostřanská

Výtvarný redaktor: Břetislav Vašek

Redakční rada: PhDr. Tomáš Baletka, Ph.D., Mgr. Radek Bryol, PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., PhDr. Zdeněk Fišer, Mgr. Jaroslav Kneisl, PhDr. Dalibor Malina, Mgr. Václav Michalička, Ph.D., PhDr. Tomáš Mikulaščík, Mgr. Petr Odehnal, Ph.D., RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D., Eva Urbachová

Fotograf: Milan Ošťádal

Grafická příprava pro tisk: Břetislav Vašek, Karlova 1727, 756 61 Rožnov p. R.

Jazyková korektorka: Mgr. Jitka Slezáková, Ph.D.

Tisk: Grafia Nova, s.r.o., Zašová

36. číslo (květen 2016/1) vychází 25. května 2016 v nákladu 650 výtisků

Vychází 2x ročně

Distribuce: zámek Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí a zámek v Lešné u Val. Meziříčí, knihkupectví Kalouš ve Vsetíně, knihkupectví Bureš ve Valašských Kloboukách, Informační centra ve Velkých Karlovicích, na Soláni (Zvonice), v Rožnově p. R. a ve Vsetíně

ISSN 1212-3382, MK ČR E 13226

Za věcný obsah dodaných příspěvků odpovídají autoři, kteří si nečiní nároky na autorský honorář. Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátit. Bez svolení redakce není možno dále veřejně šířit zde publikované materiály ani jejich části.

obsah

Úvodník (Lukáš Spitzer)	1
Poezie **** Miroslav Urubek – Haiku (Dalibor Malina)	2
Čím je pro mne Valašsko? (Ivanka Radilová, Helena Gajdušková)	3
■ historie	
Veřejný prostor valašskoklobouckého Sokola (Miroslav Maňas)	4
Zachyceno objektivem **** „... nezapomínat je povinností živých!“ (Ivana Ostřanská)	8
Retribuční procesy a Valašsko II. (Tomáš Baletka)	9
■ příroda	
Ptáci valašských pastvin a luk I. – Pěvci (Karel Pavelka)	14
Příroda s prožitkem **** První poslové jara (Bohdana Šimčíková)	16
■ lidé a společnost	
Z historie cukráren na Valašskomeziříčsku (Jitka Slezáková)	18
Naše Valašsko – vlastivědné periodikum vzniklé ve spolupráci Josefa Válka a Františka Táborského (Ondřej Volčík)	20
Kterak Kalda budoval (František Všeticka)	26
Spisovatelka Marie Podešvová v dopisech (Marie Mikulcová)	27
■ lidová kultura a folklor	
Kolekce kraslic Muzea regionu Valašsko (Milada Fohlerová)	30
Z dovedností předků – Vázání na formě (Milada Fohlerová)	31
Na besedě **** Nářeční ukázka ze Lhoty u Vsetína – Jak sa na Valašsku dělaly různé pagáčky (Hana Goláňová)	33
Folklorní momentky **** Vševalašský bál v Bystřici pod Hostýnem (Alžběta Vejrostová)	34
Muzejní zpěvníček **** Tanečníkům ke cti a slávě (Jaroslav Kneisl)	35
Nic než folklor – medailonek Milána Švrčiny (Ivanka Radilová)	36
Odkád' že to chlapi byli? – Odešel meziříčský primáš Staňa Sadílek (Radek Bryol)	38
Pelárova muzikantská banda (Dalibor Malina)	39
Gratulace Karlu Pavlišťíkovi k jubileu (Eva Urbachová)	40
■ umění a průmysl	
Sochař i zapomenutý kronikář Valašského Meziříčí a Krásna (Ivana Ostřanská)	41
Objevený dopis Jaroslavy Hýžové (Josef Kramář)	44
Otisk dlaní a díla Jindřicha Štreita (Kamila Valoušková)	45
Židle pro celý svět – Tradice a současnost výroby ohýbaného nábytku v Bystřici pod Hostýnem (Jana Mitrová – Radek Bryol)	47
■ události	
Navštivte nový internetový portál eBadatelna Zlínského kraje (Milan Ošťádal)	50
Z publikací **** Tajemství v názvech ukrytá (Daniel Drápala)	50
Uchováno budoucím generacím (Daniel Drápala)	51
Pozvánky **** Muzejní noci v regionu (Kamila Valoušková – Olga Mehešová)	52
Dřevěný svět Josefa Heji a řezbáři Hejova nožíku (Lenka Kučerová)	53
Navštivte expozici historického nábytku z ohýbaného dřeva v bystřickém zámku (Olga Mehešová)	53
Výstava tapiserií a liturgického textilu ze sbírek UPM v Praze (Martina Lehmannová)	54
Graffiti ve vsetínském zámku (Pavel Mašláň)	55
Ohlédnutí **** Zlínská galerie připomněla dílo Miloše Borii (Ivan Bergmann)	56
Kurz Sítování čepců v muzeu (Jitka Plátková)	57
Muzeum a škola **** Archeologie Valašska I. – Starší a střední doba kamenná (Samuel Španihel)	58
Tradiční velikonoční vajíčka na Valašsku (Milada Fohlerová)	59

Obálka

*Navštivte **** Muzeum řeznictví ve Valašském Meziříčí* (Ivana Ostřanská – Aleš Linduška)

*V ateliéru **** Designér Jaroslav Juřica* (Olga Mehešová)

*Za tajemstvím depozitářů **** Kamenná tesla lidu se šňůrovou keramikou* (Samuel Španihel)

Foto na titulní straně obálky

Jan Hyžák: Bez názvu, výstava Graffiti, MRV, Vsetín (*Fotoarchiv MRV, Vsetín*)

Vyškrabované vajíčko od Aleny Haratické z Rožnova p. R. z roku 1997 (*Foto Milan Ošťádal*)

Židle Split od designéra Arika Levyho, TON a. s., Bystřice pod Hostýnem (*Foto Martin Chum, 2015*)

Jaterník podléška (*Hepatica nobilis*) (*Fotoarchiv MRV, Vsetín*)

Vševalašský bál v Bystřici pod Hostýnem, 2016 (*Foto Alžběta Vejrostová*)